

2017. gada 11. decembris

UGUNSDROŠĪBAS INSTRUKCIJA Nr. 1

**Ugunsdrošības instrukcija daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas
dzīvokļu īpašniekiem, īrniekiem, valdītājiem un nomniekiem**

Kuldīgā

Šī ugunsdrošības instrukcija izstrādāta saskaņā ar Ministru kabineta 19.04.2016. noteikumiem Nr. 238 „Ugunsdrošības noteikumi”, kuri stājas spēkā 2016. gada 1. septembrī.

1. Vispārīgās prasības

- 1.1. Šīs instrukcijas izpratnē daudzdzīvokļu objekts ir objekts, kurā ir divi dzīvokļi un vairāk.
- 1.2. Šī Ugunsdrošības instrukcija nosaka prasības, kas jāievēro daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem, īrniekiem, valdītājiem un nomniekiem (turpmāk tekstā – personām), lai novērstu ugunsdrošību situāciju rašanos, piedalītos ugunsgrēku dzēšanā un mazinātu sekas.
- 1.3. Personām ir pienākums rūpēties par sava dzīvokļa, kā arī dzīvojamās koplietošanas telpu ugunsdrošību, kā arī zināt rīcību ugunsgrēka un evakuācijas nepieciešamības gadījumā, kā izmantot ugunsdzēsības līdzekļus un ar kādiem ugunsdzēsības līdzekļiem ir aprīkotas daudzdzīvokļa dzīvojamās mājas koplietošanas telpas.
- 1.4. Personām ir jāievēro šī Ugunsdrošības instrukcija un citi ugunsdrošību regulējošie normatīvie akti, par ugunsdrošības normatīvo aktu neievērošanu Personas var tikt sauktas pie administratīvās vai kriminālās atbildības atkarībā no pārkāpumu seku lieluma.

2. Iespējamie ugunsdrošības riska faktori

2.1. *Iespējamie riska faktori, kas var izraisīt ugunsgrēku dzīvojamās mājas telpās:*

- 2.1.1. Ugunsdrošības noteikumu neievērošana vai personu neuzmanīga rīcība ar uguni, tajā skaitā bērnu rotaļāšanās ar atklātu uguni;
- 2.1.2. Drošības noteikumu neizpildīšana, izmantojot vietējās apkures, elektrības un gāzes iekārtas, ierīces un elektroinstalācijas;
- 2.1.3. Noteikumu pārkāpumi, glabājot bīstamas vielas un materiālus, kā arī ugunsbīstamo darbu veikšana;
- 2.1.4. Elektroinstalācijas bojājumi, pārslodzes un īssavienojumi (vadu silšana, dzirksteļošana);
- 2.1.5. Smēķēšana neparedzētās vietās;
- 2.1.6. Cilvēku ļaunprātīga rīcība.

3. Daudzdzīvokļu dzīvojamās teritorijas un telpu uzturēšanas kārtība

3.1. *Dzīvojamās mājas teritorijā ir aizliegts:*

- 3.1.1. Pārsniegt novietošanai noteikto transportlīdzekļu skaitu un izvietošanu, lai nodrošinātu ugunsdzēsības transporta pieļūšanu;
- 3.1.2. Glabāt personām piederošas vai lietošanā esošas mantas, iekārtas, u.c. priekšmetus;
- 3.1.3. Kurināt ugunscurus, dedzināt atkritumus un citus materiālus;
- 3.1.4. Dedzināt zāli vai kūlu;
- 3.1.5. Sadzīves atkritumu konteineros izmest bīstamos atkritumus, piemēram, smēreļļu atlikumus, eļļas filtrus, azbestu saturošos atkritumus u.c.

3.2. Dzīvojamā mājā aizliegts:

- 3.2.1. Izmantot bēniņus, tehniskos stāvus un tehniskās telpas būvprojektā neparedzētiem nolūkiem;
- 3.2.2. Glabāt viegli uzliesmojošas vielas, produktus un materiālus koplietošanas telpās – pagrabos, bēniņos un kāpņu telpās;
- 3.2.3. Novietot viegli uzliesmojošas vielas, produktus un materiālus uz apsildīšanas ierīcēm (radiatoriem, elektriskajām plītiņ u.c.);
- 3.2.4. Izmantot un glabāt ķīmiskās vielas, ķīmiskos produktus un materiālus, kuru sprādzienbīstamības un ugunsbīstamības raksturojums nav zināms;
- 3.2.5. Telpu uzkopšanai izmantot uzliesmojošus šķidrumus, kuri nav speciāli paredzēti šim nolūkam;
- 3.2.6. Izliet viegli uzliesmojošus šķidrumus mājas kanalizācijā;
- 3.2.7. Glabāt uzliesmojošus šķidrumus fasējumā vai tarā, kas nav paredzēta ražotāja lietošanas un glabāšanas tehniskajos noteikumos;
- 3.2.8. Viegli uzliesmojošu sadzīves ķīmiju lietot un uzglabāt, neievērojot ražotāja lietošanas un glabāšanas tehniskos noteikumus;
- 3.2.9. Bojāt dzīvojamās mājas ieejas/izejas durvis;
- 3.2.10. Mest izsmēķus pāri lodžijas margām, pāri logiem, kāpņu telpās, sadzīves atkritumu konteineros un citās neparedzētās vietās, lai novērstu aizdegšanās iespējamību;
- 3.2.11. Pieļaut mazgadīgu bērnu darbību pie gāzes iekārtām un elektroietaisēm (rozetēm, pagarinātājiem);
- 3.2.12. Atstāt bez uzraudzības elektriskajam tīklam pievienotas sadzīves elektriskās iekārtas, ja to nepieļauj ražotāja tehniskie noteikumi;
- 3.2.13. Patvaļīgi ierīkot un izmantot gāzes, elektriskās apkures un citas ierīces;
- 3.2.14. Izmantot bojātas elektroietaises (ierīces, rozetes, pagarinātājus u.tml.) vai elektroiekārtas;
- 3.2.15. Izmantot vadus un kabeļus ar bojātu izolāciju;
- 3.2.16. Lietot nekalibrētus un paštaisītus elektrotīklu aizsardzības drošinātājus;
- 3.2.17. Izmantot paštaisītas elektriskās sildierīces;
- 3.2.18. Iejaukties kāpņu telpās esošu sadalnes skapju un tajos pieslēgtu elektroierīču darbībā;
- 3.2.19. Atkausēt aizsalušos cauruļvadus, izmantojot atklātu uguni;
- 3.2.20. Izmantot ierīces ar atklātu uguni, neievērojot to ekspluatācijas noteikumus;
- 3.2.21. Izmantot bojātas apkures iekārtas un dūmvadus;
- 3.2.22. Patvaļīgi ierīkot un lietot gāzes, elektriskās vai cita veida apkures iekārtas;
- 3.2.23. Atstāt bez uzraudzības krāsnis, kamīnus un citas apkures iekārtas, ja vien to neparedz ražotāja tehniskie noteikumi;
- 3.2.24. Evakuācijas ceļus (izejas, kāpņu telpas, gaiteņus) pieblīvēt ar mēbelēm, iekārtām un citiem priekšmetiem;
- 3.2.25. Bēniņu, pagrabu un tehniskās telpas turēt nenoslēgtas, lai nepieļautu nepiederošu personu iekļūšanu tajās;
- 3.2.26. Demontēt vai pilnībā noslēgt (tādā veidā, ka to lietošana evakuācijai vairs nav iespējama) evakuācijas kāpnes, lūkas, pārejas uz lodžijām.

4. Rīcība ugunsgrēka gadījumā.

4.1. Ugunsdzēsēju izsaukšanas kārtība:

4.1.1. Katram, kas atklājis ugunsgrēka izcelšanos nekavējoties par to jāziņo Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam (turpmāk – VUGD) pa tālr. **112**, sniedzot sekojošu informāciju:

a) objekta adrese;

b) ugunsgrēka izcelšanās vieta;

c) savs vārds, uzvārds un tālruņa numurs;

d) pārējo VUGD pieprasīto informāciju;

4.1.2. Noteikti jāpārliecinās, vai paziņojums pareizi saprasts. Tālruni var izslēgt vai nolikt klausuli tikai pēc tam, kad to izdarījis VUGD operators.

4.1.3. Personas, kas atklājušas ugunsgrēka izcelšanos, par to lūdzam ziņot dzīvojamās mājas apsaimniekotājam pa tālr. 63322833.

4.2. *Personu evakuācija:*

4.2.1. Personu pienākums atrodoties būvē, nekavējoties (patstāvīgi) evakuēties, atskanot ugunsgrēka trauksmes signālam vai pamanot ugunsgrēku;

4.2.2. Ja ir iespējams, neradot draudus savai dzīvībai un veselībai, tad, evakuējoties no daudzdzīvokļu mājas, jāapskatās sev blakus esošās telpās, vai tur nav palikusi kāda persona, kura nekavējoties jāinformē par evakuāciju;

4.2.3. evakuētajām personām izturēties mierīgi un neveicināt panikas rašanos, un gadījumā, ja ir iespējams, paņemt līdzi dokumentus, naudu un aizvērt visus dzīvokļa logus un durvis, kā arī atslēgt dzīvoklī esošās elektriskās un gāzes iekārtas;

4.2.4. Piedūmotā vai degošā telpā virzieties rāpus, turot galvu tuvāk grīdai. Virzoties piedūmotā telpā, jāpāro tuvu sienai, lai nezaudētu orientēšanās virzienu. Evakuēties nepieciešams tikai evakuācijas virzienā pa koridoriem uz kāpņu telpu un ārā caur durvīm;

4.2.5. Ja šī rīcība nav iespējama – palieciet dzīvokļos. Centieties jebkurā iespējamā veidā informēt par savu atrašanos dzīvoklī ugunsdzēsējus – glābējus un ārā esošās personas, piemēram, sitot pa radiatoriem;

4.2.6. Ja tiek saņemti glābšanas vadītāja rīkojumi, tad tos nekavējoties izpildīt;

4.2.7. Evakuētās personas pulcējas vietā, kura nozīmēta kā „droša pulcēšanās vieta”, lai varētu saskaitīt evakuētās personas un prognozēt būvē esošo personu skaitu.

4.3. *Evakuācijas kārtība personām ar īpašām vajadzībām:*

4.3.1. Organizējot personu ar īpašām vajadzībām evakuāciju, jāņem vērā, ka var būt saasināta psihoemocionālā līdzsvara stabilitāte;

4.3.2. Evakuētajām personām jāpaziņo glābšanas vadītājam par daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā esošu personu ar īpašām vajadzībām;

4.3.3. Personu ar īpašajām vajadzībām evakuāciju, ieteicams veikt vairāk kā vienas personas sastāvā.

4.4. *Tehnoloģisko iekārtu un inženiertīklu darbības apturēšanas kārtība:*

4.4.1. Daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā nav paredzēts uzstādīt un ekspluatēt tehnoloģiskās iekārtas.

4.5. *Elektroinstalācijas, elektroiekārtu un elektroierīču atvienošanas kārtība:*

4.5.1. Nekavējoties jāatslēdz no elektrotīkla aizdegšanās zonā esošās elektroierīces;

4.5.2. Veikt elektrības atslēgšanu vai pārslēgšanu tādā darba režīmā, ko neietekmē ugunsgrēks;

4.5.3. Ja personu drošību (veselību un dzīvību) apdraud ugunsgrēks, tad elektrības atslēgšanu neveikt.

4.6. *Ugunsdzēsības līdzekļu izmantošanas kārtība:*

4.6.1. Pulvera ugunsdzēsības aparāta lietošanas kārtība:

4.6.1.1. Ar pulvera aparātu sākot dzēst jāatrodas aptuveni 5 m attālumā no uguns;

4.6.1.2. Korpusā atrodas pulverveida ugunsdzēsamā viela. Aparāts vērtējams kā darbam nederīgs, ja manometra rādītājs nostājies skalas sarkanajā zonā;

4.6.1.3. Palaišanas mehānisms iedarbināms, pilnībā nospiežot rokturi un turot tādā stāvoklī. Jāņem vērā, ka rokturis ir bloķēts ar speciālu drošības gredzenu, lai nenotiktu nejauša roktura nospiešana, pārvietojot aparātu;

4.6.1.4. Gumijas šļūtene paredzēta strūklas efektīvai vadīšanai, dzēšot uguni. Iedarbinot aparātu, šļūtene stingri jātur aiz gala, lai strūklas reaktīvais spēks neizrautu to no rokas. Aparātu var darbināt gan nepārtraukti, gan ar pārtraukumiem, attiecīgi nospiežot un atlaižot augšējo rokturi. Aparāta darba stāvoklis – vertikāls.

4.6.2. CO₂ ugunsdzēsības aparāta lietošanas kārtība:

4.6.2.1. Sākot dzēst jāatrodas aptuveni 2 m attālumā no uguns;

4.6.2.2. Pirms dzēšanas pacelt ugunsdzēsības aparāta tauri horizontālā stāvoklī;

4.6.2.3. CO₂ ugunsdzēsības aparātu uguns dzēšanas laikā turēt aiz roktura un ar otru roku aiz aparāta korpusa;

4.6.2.4. Lai izvairītos no apsaldējumiem CO₂ izplūdes laikā, jāievēro piesardzība (neskarties pie aparāta taures vai metāla daļām, kas savieno aparātu ar tauri), jo CO₂ gāze izplūšanas laikā strauji atdziest;

4.6.2.5. Dzēšot elektroietaisies zem sprieguma, taures gals degošajam objektam nedrīkst būt ne tuvāk kā 1 m attālumā;

4.6.3. Pēc aparāta darbināšanas telpās, tās obligāti jāizvēdina un aparāts jānogādā servisā pārpildīšanai un pārbaudei;

4.6.4. Par ugunsdzēsības aparātiem, kuriem beidzies derīguma termiņš, kuri bojāti, vai kuriem nav drošības plombras, ziņot vadītājam.

4.6.5. Ugunsdzēsības pārklāju (ja tāds ir) vai jebkuru auduma gabalu (izņemot sintētisku materiālu) uzvest degšanas vietai, sekot līdz tam, lai degšanas vietai gaiss nepieplūstu gar pārklāju, auduma malām. Ar pārklāju atļauts dzēst arī zem sprieguma esošas elektroiekārtas.

4.6.6. Dzēšana ar ūdeni:

4.6.6.1. ūdens pazemina temperatūru degšanas zonā, slāpējot liesmu. Dzēšot ar ūdeni, ievērot, ka ūdens daudzumam jābūt pietiekoši liels, lai liesmu noslāpētu;

4.6.6.2. elektroiekārtas, par kurām ir zināms vai ir šaubas, ka tās atrodas zem sprieguma aizliegt dzēst ar ūdeni.

4.7. Materiālo vērtību evakuācijas kārtība:

4.7.1. Materiālo vērtību evakuāciju organizē tikai tad, ja tas netraucē personu evakuācijai un saņemta VUGD atļauja;

4.7.2. Materiālās vērtības vienkopus tiek evakuētas no apdraudētās zonas un pārvietotas uz ugunsgrēka neapdraudētu teritoriju, bet nepieciešamības gadījumā uz drošu pulcēšanās vietu;

4.7.3. Namu apsaimniekotājs organizē evakuēto materiālo vērtību uzskaiti un tālāko pārvietošanu vai apsardzi.

5. Ieteikumi un rekomendācijas.

5.1. No 2020.gada 1.janvāra personām ir pienākums aprīkot savu dzīvokli ar vismaz vienu autonomu ugunsgrēka detektoru, kas reaģē uz dūmiem.

5.2. No 2019.gada 1.janvāra personām ir aizliegts daudzdzīvokļu mājas dabīgās ventilācijas kanālam pievienot mehāniskās ventilācijas iekārtu (tvaika nosūcēju), ja telpā izvietota gāzes ierīce un nav citas ventilācijas, kas nodrošina pastāvīgu gaisa apmaiņu telpā un noplūdušās gāzes novadīšanu ārpus būves.

5.3. Personām ieteicams iegādāties un dzīvoklī izvietot ugunsdzēsības pārklāju un dzīvojamās telpās uzstādīt vismaz vienu ugunsdzēsības aparātu.

APSTIPRINĀTA SIA "Kuldīgas komunālie pakalpojumi"

Kuldīgā, 2017.gada 19. decembrī